

Raadsinformatiebrief

collegevergadering d.d. 22 april 2025
programma Leefbaar Venlo
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 446401
behandelaar Project- en
Procesmanagement
telefoonnummer 14 077
contact www.venlo.nl/contact
bijlage(n) -

Onderwerp

Ontwikkelingen Vierwaarden

Kennisnemen van

De wijziging van de scope van het hoogwaterbeschermingsproject Vierwaarden en de gevolgen voor de watersportverenigingen.

Aanleiding

Uw raad heeft in 2020 de geactualiseerde Havenvisie vastgesteld. De havenvisie schetst het toekomstperspectief voor de haven, gericht op zes pijlers: multimodaliteit, duurzaam landschap, economie, hoogwater, infrastructuur en veiligheid. De Havenvisie is voorzien van een uitvoeringsagenda met maatregelen en ontwikkelmogelijkheden. Eén van de deelsuitwerkingen in de haven is de ruimtelijke uitwerking van de ontwikkelmogelijkheden op de Noordoever. Hiervoor heeft het college in 2024, na consultatie van uw raad, het Ontwikkelperspectief Noordoeverhaven Venlo vastgesteld (Rc 2024-7). Het Ontwikkelperspectief geeft enerzijds concreet invulling aan de beleidsambities en economische trends en anderzijds een impuls aan de opwaardering van het totale havengebied. De huidige Noordoever is in gebruik als jachthaven en als oefenplas voor de waterscouting, reddingsbrigade en de brandweer. De aanwezigheid van recreatieve functies vormt een belemmering voor het economisch verder ontwikkelen van de industriehaven. In het Ontwikkelperspectief Noordoeverhaven wordt daarom uitgegaan van een gefaseerde realisatie en een verplaatsing van de water recreatieve functies in het gebied.

Middels een eerste locatiestudie heeft uw raad in 2021 (raadsnummer 2021-70) de locatie Océ-Weerd aangewezen als voorkeurslocatie voor de jachthaven. Parallel hieraan is vanaf 2021 vanuit het Rijksprogramma Integraal Rivier Management (IRM) en het HoogWaterBeschermsProgramma (HWBP) toegewerkt naar een koppelkans van de verplaatsing van de waterrecreatie van de westoever (industriehaven) naar de oostoever (Océ – Weerd, Vierwaarden). Dit heeft in april 2023 geleid tot de publicatie van de startbeslissing MIRTverkenning Vierwaarden, inclusief de verplaatsing van de jachthaven. En in 2024 tot de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Gebiedsontwikkeling Vierwaarden. (Deze documenten zijn te raadplegen op de site van het Waterschap Limburg onder '*projectinformatie Vierwaarden*').

Binnen het project Vierwaarden werken verschillende partijen samen. Waterschap, Ministerie, Rijkswaterstaat, Provincie, gemeente Horst aan de Maas en gemeente Venlo (allen vertegenwoordigd in de stuurgroep Vierwaarden) hebben ten behoeve van deze samenwerking een samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de verkenningsfase afgesloten. In deze SOK zijn de eigen belangen en doelstellingen van de verschillende partners vastgelegd en overeengekomen. De verplaatsing van de jachthaven is ook opgenomen in de SOK. In de SOK is de financiële bijdrage van de verschillende partners vastgelegd, op basis van de ingebrachte belangen. De verhouding van de financiële bijdrage van de verschillende partners is ook de basisverhouding voor wat betreft de risicoverdeling bij meerkosten.

Ruimtelijke kwaliteitskaders

Binnen het project Vierwaarden zijn in 2023 ruimtelijke kwaliteitskaders vastgesteld waaraan de ontwikkelingen in het projectgebied moeten voldoen. Uitgangspunt is onder andere het in 2022 door het kabinet genomen besluit om water- en bodem sturend als uitgangspunt te nemen bij ruimtelijke keuzes. Centraal staat het behoud en het versterken van bestaande landschapselementen en behoud en/of versterken en/of herstel van cultuurhistorische landschapswaarden. Daarnaast heeft in 2024/2025 een actualisatie van de landelijke Beleidslijn Grote Rivieren (BGR) plaatsgevonden. In het afgelopen jaar heeft een intensief inpassingsonderzoek plaatsgevonden om de benodigde watergebonden alsook droge functies van de jachthaven WSV de Maas in te passen in de Océ-Weerd. Het totale programma blijkt echter te groot om én binnen de beschikbare ruimte én binnen de beperkingen van de landelijke wettelijke regels en uitgangspunten ruimtelijk goed in te passen. Buiten het verplaatsen van de jachthaven worden er binnen het project Vierwaarden wel nog steeds mogelijkheden gezien om de kleinschaligere waterrecreatieve functies zoals de oefenplas van de waterscouting en de reddingsbrigade e.d. in het gebied in te passen.

De NRD voor Vierwaarden heeft ter inzage gelegen. Hierin is de jachthaven als een te onderzoeken bouwsteen opgenomen. Op 11 juli 2024 heeft de commissie m.e.r. (hierna 'de commissie') advies uitgebracht over de MIRT-verkenning Venlo Vierwaarden. De commissie gaf onder meer aan dat de inpassing van de jachthaven mogelijk in een al goed ontwikkeld deel van het Nationaal Natuurnetwerk (hierna 'NNN') plaatsvindt, dat juist in 2027 afgerond zou moeten zijn. De commissie gaf daarom aan dat het belangrijk is in het MER nader te onderzoeken waar de jachthaven in Vierwaarden de minste schade teweegbrengt en welke extra natuurmaatregelen er kunnen worden ingezet ter mitigatie of compensatie. De commissie gaf ook aan: "Voor het volledig benutten van de landschapsecologische systeemanalyse en het optimaal inpassen van de jachthaven in het NNN is het belangrijk om al deze aspecten in een alternatief te onderzoeken, omdat anders deze 'hoek van het speelveld' onvoldoende wordt onderzocht."

Er is daarom een aanvullend locatieonderzoek uitgevoerd (Kragten VNO220, 17.02.2025). Hieruit komt naar voren dat er naast de Océ-Weerd andere alternatieve locaties zijn, die als een redelijk alternatief te beschouwen zijn. Binnen de strakke (juridische) regels van de MIRT systematiek zou dit betekenen dat al deze redelijke alternatieve locaties onderdeel moeten zijn van het vervolgproces Vierwaarden. Dit betekent een vertraging van ongeveer 9 tot 12 maanden voor het

project Vierwaarden. Een dergelijke vertraging kan de noodzakelijke projectfinanciering vanuit het HWBP in gevaar brengen, en leidt tot meerkosten voor álle projectpartners.

Kernboodschap

De opgave voor hoogwaterbeschermingsmaatregelen is prioritair aan de opgave voor de inpassing van een grootschalige jachthaven in het projectgebied Vierwaarden. Een sterke vertraging van dit proces is onwenselijk. Daarom heeft de stuurgroep Vierwaarden de projectscope zodanig aangepast dat de jachthaven niet langer onderdeel uitmaakt van de scope van het project Vierwaarden. Overeind blijft dat er door de partners gezamenlijk binnen de kaders van het project Vierwaarden zoveel mogelijk ruimte gezocht wordt om de ambities van Venlo op het gebied van (kleinschalige) waterrecreatie te kunnen verwezenlijken.

Hoe nu verder

Op de plek waar de jachthaven was voorzien (Océ Weerd) is gebleken dat dit niet kan. Dit heeft tot gevolg dat bekeken gaat worden of de jachthaven op de huidige plek gecontinueerd kan worden. De gevolgen hiervan worden in beeld gebracht. Hiervoor vindt vanuit verschillende invalshoeken (ruimtelijk, economisch, circulariteit, financieel etc.) een actualisatie van de beoogde ontwikkeling van de industriehaven plaats. Als blijkt dat de ontwikkeling van de industriehaven en de jachthaven op de huidige locatie niet gecombineerd kunnen worden, dan wordt gezocht naar een nieuwe plek voor de jachthaven (WSV) en de waterscouting.

Toeristisch / recreatief perspectief oostoever

Het toeristisch/recreatief perspectief van de oostoever, van binnenstad tot en met Arcen, specifiek voor waterrecreatie wordt de komende maanden geconcretiseerd. Als uitloopgebied van de stad voor onze inwoners, maar ook als onderdeel van de toeristische aantrekkingskracht voor bezoekers uit de regio en verder. Een gebied waarbinnen op waterrecreatie gerichte verenigingen gehuisvest moeten kunnen worden. Een waterrecreatief gebied met een grotendeels openbaar karakter, recreatieve verblijfsplekken, goed bereikbaar via (wandel- en fiets)routes, waar de stad uitloopt in het landelijk gebied, en het groen de stad inkomt.

Meekoppelkansen Océ Weerd

Binnen de majeure opgave Venlo noord treffen we voorbereidingen om de komende jaren, direct ten noorden van de binnenstad, grootschalig bedrijfsterrein gedeeltelijk te transformeren naar een nieuwe stedelijke woon- en werkomgeving. Wonen aan het water en de aanwezigheid van een groen Maastricht geven het nieuwe gebied een onderscheidend stedelijk karakter voor Venlo. De Océ Weerd vormt hiervoor een groenblauw uitloopgebied; een aantrekkelijk publiek recreatief waterlandschap met oever- en waterrecreatie. Dit gaan we nader concretiseren en verbinden we als meekoppelkansen aan de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief Vierwaarden, zoals dat door de minister eind dit jaar zal worden vastgesteld.

Verplaatsing jachthaven

De gevolgen van de keuze binnen het project Vierwaarden voor de jachthaven dienen nader te worden onderzocht. Deze nieuwe situatie vraagt om met de verenigingen in gesprek te gaan.

Raadsinformatiebrief

Gemeenten en provincies moeten zuinig zijn op hun bedrijventerreinen met een waterverbinding, en zeker die in of nabij steden. Nederland heeft een uniek netwerk van waterwegen die zich uitstekend lenen voor transport. Deze locaties zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de circulaire economie en vragen om goede verbindingen met achterliggende bedrijventerreinen in de regio. Om deze reden is de Havenvisie Venlo in 2020 geactualiseerd en in 2024 het Ontwikkelperspectief Noordoeverhaven Venlo vastgesteld. Door het Rijk en de provincie wordt deze belangrijke economische ontwikkeling van Venlo onderschreven.

Op basis van de in het verleden uitgevoerde locatieonderzoeken gaan we opnieuw kijken naar de huidige en alternatieve locaties, welke uit te werken zijn in een inhoudelijk en financieel haalbaar verplaatsingsscenario voor de jachthaven. Daarnaast wordt samen met WSV de Maas onderzocht op welke manier zij zelf in een verplaatsing kunnen c.q. willen voorzien.

Ten slotte betekent deze scopewijziging dat de positie van de gemeente Venlo binnen het project Vierwaarden wezenlijk wijzigt. De juridische en financiële consequenties daarvan worden in beeld gebracht en zullen indien nodig leiden tot een aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst.

Communicatie

De verenigingen worden gelijktijdig met het verzenden van deze raadsinformatiebrief geïnformeerd per e-mail waarin wij hen tegelijkertijd uitnodigen voor een persoonlijke bijeenkomst. Tijdens die bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over de ontstane ontwikkeling, de consequenties daarvan en het toekomstige proces

Voor het verdere communicatietraject rondom de Jachthaven sluiten we aan bij het nog verder uit te werken integrale strategisch communicatieplan ontwikkelingen Venlo-Noord. Op deze manier wordt de integraliteit en volgordelijkheid van de communicatie geborgd, is er ruimte voor een brede aanpak “placemaking” en worden belanghebbenden efficiënt en tijdig geïnformeerd.

Vervolgprocedure raad

Wij zullen uw raad periodiek goed informeren over de verdere ontwikkelingen rondom waterrecreatie, Vierwaarden, de doorontwikkeling van de Industriehaven en de verplaatsing van de waterrecreatieve verenigingen in het bijzonder. Graag informeren wij uw raad zo snel mogelijk via een themasessie uitvoerig over dit proces en de nadere vervolgstappen.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten